

till hvar tredje år och hvarje kurs ytterligare förkortas, i syfte att kostnaderna för militärläkarnes undervisning måtte än vidare nedbringas.

Stockholm den 25 januari 1896.

Olof Jonsson
i Hof.

N:o 56.

Af herr **O. Jonsson** i Hof, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om ändring i kongl. förordningen angående hushållningen med de allmänna skogarne i riket den 26 januari 1894.

Uti Kongl. Maj:ts nådiga förordning af den 26 januari 1894 angående hushållningen med de allmänna skogarne i riket stadgas i det IV kap. huru med samtliga åt civil-, militär- och ecklesiastikstaterna anslagna boställens skogar förfaras skall. Sålunda bestämmes i den 18 § att regelbunden hushållning skall införas, dervid afseende skall fästas derpå, att boställshafvarens årliga behof af skogsfång och bete såvidt möjligt är tillfredsställes, äfven om afkastningen derigenom skulle inskränkas, hvarjemte i följande §§ stadgas dels huru i vissa fall Kongl. Maj:t vill förordna att skogen i sin helhet eller lämplig del deraf må ställas under skogsstatens omedelbara vård och förvaltning, såsom om kronoparker är stadgadt, dels huru med olika arter af skogens afkastning utöfver hushofvet skall förfaras, derest ecklesiastikt boställe icke af menighet inköpts eller af enskilde för ändamålet donerats, för hvilka senare återigen endast är föreskrifvet, att fråga om dispositionen af skogsafkastningen alltid skall underställas Kongl. Maj:ts pröfning.

Något oegentligt förefaller det mig, att under det i den 18 § ordet »anslagna» begagnats för de boställen hvarom kapitlet handlar, så har i fråga om de boställens afkastning, hvarom undantag ifrån regeln i afseende å dispositionen deraf göres, begagnats det mera in-skränkande ordet »af menighet inköpt», men ännu oegentligare synes det mig, att under det bestämmelser gifvits om huru det i allmänhet skall förfaras med fördelningen af skogens, hvad jag vill kalla, nettoafkastning mellan boställshafvaren och de olika fonderna ifrån sådana boställen, öfver hvilka statsmagten anser sig kunna mera fritt förfoga, man deremot i fråga om sådana boställen, som måste anses för mera enskild eller privat egendom, nöjt sig med att låta pröfningen af huru med nettoafkastningen skall förfaras helt fritt bero på de vexlande åsichter som kunna förefinnas hos de olika personer som aflösa hvarandra i rege- ringen och i vederbörande embetsverk. Och dock måste väl behofvet af en författningsenlig bestämmelse som rör mera enskild rätt vara större än när saken endast angår den allmänna hushållningen.

Utan tvifvel är ursprungliga anledningen till berörda oegentlig- heter att söka i rikets ständers skrifvelse af den 25 november 1863 angående förändrade föreskrifter i fråga om skogshushållningen i riket. Ty under det att rikets ständer i skrifvelse den 5 december 1854 i berörda hänseende anhållit »att, sedan ordnad skogshushållning blifvit å alla till civil-, militär- och ecklesiastikstater hörande skogar införd, boställshafvare måtte tillförbindas, att, i enlighet med uppgjord och faststald skogshushållningsplan samt under jägeribetjeningens tillsyn vårda boställets skog mot rättighet för boställshafvaren att af de årliga afverkningarne å desamma afyttra hvad som öfverstege boställets behof; och rikets ständer vid 1856—1858 års riksdag, med anledning af en, på grund af 1855 års skogskomités förslag, afgifven proposition, i huf- vudsak vidhållit den i föregående skrifvelse uttalade uppfattning under anförande af, bland annat: »att det föreslagna stadgandet», som afsåg, att derest boställes skog öfverstege 500 tunnland, eller, ehuru mindre, likväl vid dess indelning befunes i betydligare mån öfverstiga boställets behof af skogsfång, Kongl. Maj:t skulle ega förordna, att öfverskotts- skogen ställes under skogsstatens förvaltning, med iakttagande att af skogens behållna afkastning i första rummet tilldelades boställshafvaren hvad honom skäligen borde tillkomma, »icke allenast vore stridande mot boställshafvarens fördel, utan äfven förnärmande såväl deras som för- samlingarnes och presterskapets rätt, emedan de flesta prestebol, isyn- nerhet de, å hvilken någon betydligare skog funnes, icke voro af krono- natur, utan dels uppkomna genom sammanskott af församlingarne, dels

donerade, hvadan all inskränkning i rättigheten att begagna deras afkastning, som nu, äfven der trakthuggning vore införd, fritt disponerades af innehafvaren, vore att förlikna vid en ny andlig reduktion», så uttalades i 1863 års skrifvelse, att den omständigheten, att ett boställe vore af fräse- eller skattenatur eller härledde sig från donationer icke kunde hindra att staten, utan intrång i enskildes rätt, fritt förfogade öfver hushållningen med samtliga boställsskogarne. Väl anfördes äfven i samma skrifvelse, att en indragning till kronan af någon del af de ecklesiastika boställenas afkastning kunde anses såsom ett intrång i presterskapets privilegier, hvadan kronan borde afstå sin halfva del i afkastningen till förbättrande af presterskapets löner, men något erkännande af att de församlingars enskilda rätt, som sjelfva tillsläppt boställena eller blifvit af privata personer donerade, kunde kränkas genom att derifrån öfverflytta afkastningen till andra församlingar, kan deremot icke upptäckas.

Antagligen på grund deraf ansåg väl Kongl. Maj:t sig icke böra i 1866 års förordning intaga någon undantagsbestämmelse om dispositionen utaf skogens afkastning ifrån sådana boställen som af församlingarne sjelfva anslagits eller af enskilda donerats, utan först flera år senare fann Kongl. Maj:t skäligt i bref till vederbörande bestämma att dispositionen af afkastningen från dylika boställen åtminstone i visst fall skulle underställas Kongl. Maj:ts pröfning. Tillämpningen af såväl den äldre som den nu gällande och i form af undantag affattade bestämmelsen leder emellertid derhän att, oaktadt med all säkerhet det stora flertalet af de ecklesiastika boställena bildats genom sammanskott af församlingarna sjelfva, så har den förmån för församlingen och dess pastor, som undantaget afser, endast kommit ett litet fåtal till godo.

Detta dels derigenom att i förordningen upptages till regel att kronan anslagit de ecklesiastika boställena och dels genom de för undantaget begagnade inskränkande ordalagen, hvarigenom endast den församling eller pastor, som lyckats förete fullständiga bevis medelst åtkomsthändingar, tillerkännas den fulla dispositionsrätten till skogens afkastning.

Då emellertid bildandet af en kyrkoförsamling väl varit en menighetens frivilliga åtgärd, måste det ock anses såsom en oomtvistad rättsgrund, att de boställen samma församling, frivilligt eller till följd af då gällande lagbud, genom köp eller sammanskott af jord tillsläppt, eller af enskild person donerats till pastors bostad och förmån derstädes, icke till någon del bör till afkastningen fördelas emellan pastor i den

församlingen och presterskapet i andra församlingar. Detta vare sig afkastningen kommer ifrån in- eller afrösningsjordens skötsel och bruk.

Om så är, så bör också lagstiftaren låta sig angeläget vara att i detta fall så affatta bestämmelserna, att denna rättsgrund icke ögonskenligen måste i allmänhet varda tillspillogifven, och särskildt här, der endast undantagsvis fullständig legal bevisning kan förebringas, bör, om i något fall, man akta sig för att låta den materiella rätten komma till korta för den formella, genom att faktiskt alltid tilldela den enskilde rollen af kärandepart gent emot det allmänna. Och det målet torde i afsevärd grad kunna vinnas genom en annan redigering af vissa paragrafer i syfte af fullkomlig likställighet i fråga om företeende af fakta emellan de vederbörande embetsverk och den församling eller pastor, som här äro att anse såsom parter emot hvarandra.

Vidare måste det väl, såsom jag redan förut anfört, anses på sin plats, att i förordningen upptoges de allmänna regler efter hvilka skogsafkastningen ifrån de boställen, som församlingen tillsläppt eller enskilde donerat, må disponeras. Dervid torde i alla de fall, der ej donator annorlunda bestämt, den ordinarie årsafkastningen af all till ordnad hushållning indelad skog i regel böra tillfalla boställshafvaren. Beträffande deremot den afkastning som erhålles genom berednings- eller rensningshuggning eller genom försåld skadad skog och icke kan anses tillhöra den ordinarie årsafkastningen torde öfverskottet deraf i allmänhet böra användas till bildande af en under församlingens kontroll stående fond, hvaraf årliga räntan må tillfalla boställshafvaren. Dock torde i alla händelser Kongl. Maj:t böra ega rätt att, derest boställshafvarens inkomster derigenom skulle blifva synnerligt stora, föreskrifva, det viss del deraf må till underhåll af boställets åbyggnader eller församlingens kyrka eller till annat kyrkligt ändamål användas. Då vidare det är beroende på domänstyrelsen när och till hvad omfattning en ordnad skogshushållning varder införd å sådant ecklesiastikt boställe, hvarifrån viss skogsafkastning alltid skall ingå till skogsfonden, måste det anses såsom mindre korrekt, att, när t. ex. en väsentlig del af boställets skog blifvit skadad genom eld och måste realiseras, hela behållningen derför skall ingå till de ecklesiastika bostälernas skogsfond och boställshafvaren icke få någon del deraf.

Mig synes, att han i detta fall åtminstone borde tilläggas så stor del deraf som, jemfördt med en stadigvarande skogsafkastning, kunde för den tid han innehaft bostället på honom belöpa.

Jag föreställer mig, att dessa af mig angifna mål skulle kunna vinnas derest orden vid slutet af 21 §: »som ej af menighet inköpts

eller af enskild för ändamålet donerats» utbytes emot orden, som af staten anslagits;

att vid slutet af 22 § ett tillägg göres af: dock må af dylika försäljningsmedel, der de uppgå till betydande belopp, Kongl. Maj:ts tege tilldela boställshafvare så mycket deraf som på honom skulle hafva belöpt derest skogen varit indelad till ordnad hushållning;

att i 23 § andra stycket orden: »som icke af menighet inköpts eller af enskild för ändamålet donerats» utbytas emot: som af staten anslagits;

att i 24 § orden: »samt då boställe, som af menighet inköpts eller af enskild för ändamålet donerats» utbytas emot orden: samt då boställe som af menighet upplåtits eller af enskild för ändamålet donerats, samt slutligen att 28 § finge följande förändrade lydelse:

Hvad i §§ 20, 21, 22 och 26 stadgas om disposition af boställes skogsafkastning och skogsarrende för ecklesiastikt boställe gäller endast i fråga om boställe som af staten anslagits; hvaremot skogsafkastningen från ecklesiastikt boställe, som af menighet upplåtits eller af enskild för ändamålet donerats, skall, der den är ordinarie och ej enskild donator annorlunda bestämt, tillfalla boställshafvaren, och der den härleder sig af sådan afverkning, hvarom i 22 § sägs, efter Kongl. Maj:ts pröfning antingen tilldelas boställshafvaren för att mot redovisningsskyldighet användas till boställets förbättring eller användas till bildande af en särskild under församlingens kontroll stående fond, hvaraf årliga räntan må tillfalla boställshafvaren, Kongl. Maj:t dock obetaget att, der boställshafvarens inkomster härigenom skulle varda synnerligen stora, bestämma, det viss del deraf må af församlingen disponeras till underhåll af prestgård och kyrka eller till annat kyrkligt ändamål.

Jag anser mig slutligen böra erinra, att den 9 § i kongl. förordningen af den 11 juli 1862 angående reglerandet af presterskapets inkomster innehåller bestämmelser af en långt mera tillfredsställande art i fråga om öfverflyttning af inkomster från en till annan församling, och att äfven denna omständighet talar för att de af mig i det fallet ifrågasatta ändringar genomföras, så att de båda förordningarne måtte derom bättre öfverensstämma.

På grund af hvad sålunda anförts får jag vördsamt föreslå:

att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att sådana förändringar vidtoges uti Kongl. Maj:ts nådiga förordning af den 26 januari 1894 angående hushållningen med de allmänna skogarne i

riket att de här ofvan angifna syftemålen dermed vinnas nemligen: dels att boställshafvarens och församlingens rätt i fråga om dispositionen af skogsafkastningen må kunna göras lika väl gällande som kyrkans eller det allmännas, och dels att bestämmelser meddelas om huru med dylik afkastning ifrån de af församlingar upplåtna eller af enskilda donerade boställen bör i regel förfaras.

Stockholm den 25 januari 1896.

Olof Jonsson
i Hof.

N:o 57.

Af Herr **J. G. Nyström**, m. fl., om inrättande af ett riksbankens afdelningskontor i Gefle.

Med åberopande ej mindre af motiven till den reservation, som åtföljde 1894 års bankoutskotts memorial n:o 6, än af redogörelserna för penningomsättningen inom de fyra banker, som hafva kontor i Gefle, och af Gefle tullkammares berättelse för samma år, af hvilka framgår,

att i sparbankerna insatta belopp uppgått till kronor 2,260,000,	
att Gefleborgs enskilda bank med hufvudsaklig rörelse i Gefle och Gestrikland omsatt	» 28,530,000,
att Helsinglands enskilda bank med hufvudkontor i Söderhamn och ett större kommissionskontor i Gefle omsatt	» 39,250,000,
samt att Gefle tullkammares uppbörd varit.....	» 1,380,000,

anse vi oss kunna ifrågasätta inrättande af ett riksbankens afdelningskontor i nämnda stad.